

60-річчя

члена-кореспондента НАН України

С.І. СИДОРЕНКА

2 травня виповнилося 60 років відомому вченому в галузі фізичного матеріалознавства члену-кореспонденту НАН України Сергію Івановичу Сидоренку.

С.І. Сидоренко народився 1947 р. у м. Донецьку. 1971 року із відзнакою закінчив Московський інститут сталі і сплавів за фахом «Фізика металів». Упродовж 1971–1974 років він навчався в аспірантурі Київського політехнічного інституту, де згодом залишився працювати. Тут яскраво розкрився його талант педагога, науковця й організатора навчального процесу. Професор, завідувач кафедри, декан, проректор — такі щаблі професійного сходження С.І. Сидоренка у Київському політехнічному.

Під керівництвом Сергія Івановича розвивається актуальний і практично важливий напрям: експериментальні й теоретичні дослідження дифузійних структурно-фазових перетворень у тонких шарах, розробка на цій основі перспективних технологій створення технічно затребуваних металевих та споріднених систем. Уперше було показано, що поверхня тонких шарів зумовлює розвиток дифузійного масоперенесення в об'ємі.

Роботи С.І. Сидоренка, присвячені дослідженню тонких шарів систем на основі міді, алюмінію, інших металів, процесів дифузійного азотування поверхневих шарів на сталях та легованих сплавах заліза, фазових і структурних перетворень у системах «метал—кремній», впливу енергетичної активації, відомі широкому колу фахівців. Останніми роками вчений виконав низку робіт у галузі матеріалознавства на-

норозмірних металевих плівкових структур та квазікристалів.

Результати цих досліджень стали основою нових технологій виготовлення та обробки тонких шарів для слаботочних приладів, датчиків, захисних покриттів, які захищені 12-ма патентами та авторськими свідоцтвами на винаходи, впроваджені в електронній, авіаційній, радіо- і приладобудівній промисловостях України, Росії, ФРН.

На базі кафедри фізики металів Національного технічного університету України «КПІ» та Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України від 1998 року діє навчально-наукова лабораторія дифузії у тонких шарах подвійного підпорядкування. С.І. Сидоренко — співкерівник цієї лабораторії від університету.

Сергій Іванович — автор понад 500 наукових праць, 11 монографій і підручників, присвячених проблемам тонкоплівкового матеріалознавства та високотемпературних надпровідників, сучасного рентгеноструктурного аналізу реальних кристалів, дифузійних процесів у металах, матеріалознавчих основ інженерії металевої поверхні. Він підготував 15 кандидатів та двох докторів наук.

Працюючи протягом 1995–1999 років начальником Головного управління науки Міністерства освіти України, членом колегії, Сергій Іванович зробив чільний внесок в організацію наукових досліджень за нових економічних умов. Він обґрунтував низку ідей щодо стратегії розвитку науки у нашій державі, забезпечення взаємодії вищих навчальних

закладів і НАН України. Серед таких заходів — створення в 1995 р. у КПІ фізико-технічного факультету подвійного (НАН та Міністерства освіти і науки України) підпорядкування. С.І. Сидоренко був першим деканом цього факультету, доклав багато зусиль для організації його діяльності. Сьогодні студенти фізико-технічного — переможці міжнародних студентських олімпіад з математики, інформатики, фізики — є резервом наукових кадрів для академічних інститутів.

У різні роки Сергій Іванович був членом багатьох експертних та науково-організаційних структур НАН України, Міністерства освіти і науки, ВАК, ДАК України, керівником низки наукових проектів і міжвузівських програм.

Від 1999 року С.І. Сидоренко як проректор з науково-педагогічної роботи багато робить для розвитку міжнародних контактів НТУУ «КПІ». Як результат цієї діяльності — співпраця Київського політехнічного із 73 провідними університетами світу та впливовими міжнародними організаціями (ЮНЕСКО, ЮНІДО, ВОІВ, ПРООН та ін.), створення спільних з цими установами організаційних структур, розвиток науково-технічного співробітництва, впровадження світового досвіду інноваційних підходів до організації навчального процесу та науково-технічної діяльності, становлення міжнародної кафедри ЮНЕСКО

«Вища технічна освіта, прикладний системний аналіз та інформатика».

Учений обґрунтував сучасну модель розвитку технічного університету як міжнародного навчально-науково-інформаційного комплексу інноваційного типу, створив віртуальний інформаційний простір кафедри інженерно-дослідницького спрямування, запровадив принципи педагогіки комп'ютерних технологій у підготовку інженерів-матеріалознавців. За цим науковим напрямом Сергій Іванович опублікував 59 праць, отримав 11 авторських свідоцтв.

Як завідувач кафедри фізики металів С.І. Сидоренко вбачає основну функцію кафедри у підготовці кадрів для інститутів матеріалознавчого профілю НАН України. Цю традицію започаткував ректор КПІ в 1952–1955 роках академік В.Н. Гриднєв, за ініціативою якого було введено спеціальність «фізика металів». Сьогодні у руслі цієї традиції спільними зусиллями НТУУ «КПІ» та НАН України організовано Відділення магістерської підготовки для Національної академії наук та сектор «Металургія і матеріалознавство» у складі Відділення.

Наукова громадськість, колеги, вдячні студенти багатьох випусків КПІ вітають Сергія Івановича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, наснаги та нових відкриттів.